

Prava deteta su ljudska prava

Tvoja prava u školi kakvu zaslujuješ

Vodič za decu za čitanje Opšteg komentara br. 1 Komiteta za prava deteta: Ciljevi obrazivanja

Za početak jedno pitanje...

Zašto ideš u školu? Da bi dobio dobre ocene? Završio razred? Upisao fakultet? Sve je to važno, ali nije najvažnije. Prema Konvenciji o pravima deteta, škola postoji pre svega zbog tebe – da ti pomogne da razviješ svoje sposobnosti, otkriješ svoje talente i postaneš osoba kakva želiš da budeš.

Na šta imaš pravo?

- Imaš pravo da razvijaš svoje talente i sposobnosti.
- Imaš pravo da učiš u bezbednom okruženju u kome se poštuje tvoje dostojanstvo. Imaš pravo da izraziš svoje mišljenje i da ono bude saslušano.
- Imaš pravo da budeš poštovan bez obzira na to ko si, kako izgledaš, odakle dolaziš ili u šta veruješ.
- Imaš pravo da učiš o ljudskim pravima i da ih svakodnevno doživljavaš u školi.

Škola nije samo mesto za ocene

Dobra škola ne meri tvoju vrednost brojem petica. Ona ti pomaže da naučiš kako da razmišljaš, postavljaš pitanja, sarađuješ sa drugima, rešavaš sukobe bez nasilja i donosiš odgovorne odluke. Znanje je važno, ali jednako su važne radoznalost, empatija, kreativnost i samopouzdanje.

Tvoj glas je važan

Učenici nisu samo oni koji slušaju. Imaš pravo da učestvuješ u životu škole, da daješ predloge, iznosiš mišljenje i zajedno sa nastavnicima doprinosiš tome da škola bude bolje mesto za sve.

Poštovanje ide u oba smera

Prava i odgovornosti nisu suprotnosti. Kada poštuješ prava drugih, lakše će i drugi poštovati tvoja prava. Škola je mesto gde se uči kako da živimo zajedno, uprkos razlikama.

Zašto je ovo važno danas?

Živiš u svetu interneta, društvenih mreža i veštačke inteligencije. Biće ti potrebno mnogo više od činjenica koje možeš pronaći na telefonu. Biće ti potrebno kritičko mišljenje, sposobnost da razlikuješ istinu od dezinformacija, da sarađuješ sa drugima i da donosiš odgovorne odluke. Upravo tome obrazovanje treba da služi.

Zapamti

Ne ideš u školu samo da bi završio školu. Ideš u školu da bi razvio sebe. Kada škola razvija tvoje sposobnosti, poštuje tvoje dostojanstvo i podstiče te da razmišljaš, postavljaš pitanja i uvažavaš druge, onda ostvaruješ svoje pravo na obrazovanje onako kako ga razume Konvencija o pravima deteta.

Razmisli i razgovaraj

Možeš o ovim pitanjima da razgovaraš sa roditeljima, nastavnicima, drugarima ili drugim odraslima kojima veruješ.

Ne postoje unapred tačni odgovori. Važno je da razmišljaš, postavljaš pitanja i slobodno iznosiš svoje mišljenje.

- Šta ti se u školi najviše dopada?
- Šta bi voleo ili volela da se promeni?
- Da li u školi imaš priliku da postavljaš pitanja i iznosiš svoje mišljenje?
Šta za tebe znači „dobra škola“?